

Gemeenteraad

Besluit

GoedgekeurdZitting van 16 december 2025
Interne Organisatie - Participatie

Getekend door

12	2025_GR_00207	Hernieuwing reglement burgerparticipatie - Goedkeuring
-----------	----------------------	---

Samenstelling:

Aanwezig:

Raf Truyens, schepen; Carina Gijsbers, voorzitter; Sven Saenen, gemeenteraadslid; Jan Dalemans, Burgemeester; Theo Martens, gemeenteraadslid; Johan Feyen, gemeenteraadslid; Jan Vangenechten, schepen; William Linmans, gemeenteraadslid; Kelly Leenaerts, schepen; Jo Bollen, gemeenteraadslid; Jaak Smeets, gemeenteraadslid; Conny Aerts, gemeenteraadslid; Ellen Schrooten, gemeenteraadslid; Stefan Maes, gemeenteraadslid; Jochim Schrooten, gemeenteraadslid; Noortje Baselet, gemeenteraadslid; Inge Peeters, gemeenteraadslid; Lynn Larsen, gemeenteraadslid; Mustafa Agdere, gemeenteraadslid; Rosi Vander Elst, gemeenteraadslid; Carine Stevens, gemeenteraadslid; Tim Feyen, schepen; Tygo Klaasse, schepen; Robert Verheyen, Algemeen directeur

Beschrijving

Aanleiding en context

Het Decreet betreffende het Lokaal Bestuur 22 december 2017 geeft veel autonomie aan de lokale besturen om het participatiereglement op maat vorm te geven. Enkele zaken zoals een klachtenreglement met jaarlijkse rapportering, een inspraakreglement en een regeling voor een volksraadpleging zijn verplicht.

Naast de verplichtingen is er ook ruimte voor het lokaal bestuur om participatie op maat van de gemeente te organiseren, vastgelegd in een participatiereglement. Hierbij moet er rekening worden gehouden met de hogere regelgeving.

In 2021 werd het vorig reglement burgerparticipatie goedgekeurd met een structuur waarin drie participatieplatformen werden vastgelegd. Daarnaast bestaan er nog drie verplichte adviesraden. Na een eerste periode van participatie (drie jaar) werd deze participatiestructuur geëvalueerd door interne diensten, het college van burgemeester en schepenen en door de vaste participanten van de platformen zelf.

Op basis van deze evaluatie en de evolutie naar meer flexibele, projectmatige en digitale participatievormen, wordt voorgesteld om het reglement te hernieuwen. Het nieuwe reglement integreert de meeste bestaande participatievormen maar bij sommigen is er een verbetering nodig omdat zij niet meer werken in en met deze huidige maatschappij.

Het vernieuwde reglement legt de nadruk op volgende nieuwe inspraakvormen:

- Verzoekschriften en voorstellen op de agenda van de raad
- Tafelparticipatie met o.a. verenigingenplatform, thematische tafels en zelfstandig advies uitbrengen
- Doeners-platform

Argumentatie

Participatie is en blijft een prioritair actiepunt in een gemeentelijke werking. Ze versterkt de samenwerking tussen inwoners, verenigingen, organisaties en het lokaal bestuur en zorgt voor een groter draagvlak bij beslissingen.

De huidige werking van participatie binnen Hechtel-Eksel werd grondig geëvalueerd door middel van bevragingen en workshops met mogelijke stakeholders. Zo werden de participanten van de huidige kerngroepen bevraagd om hun werking te evalueren. Ook werd binnen interne diensten bevraagd hoe zij van de huidige werking van participatie bevinden. Daarna werd samen met de burgemeester en schepenen rond de tafel gezeten en werden hun standpunten met behulp van een workshop onder begeleiding van Levuur gevraagd. Tot slot werd bij de Commissie Mensgebonden zaken feedback gevraagd betreffende participatie, de fracties bezorgden in het kader hiervan hun bevindingen en een analyse hiervan is bijgevoegd als bijlage.

De nieuwe versie van het reglement beoogt volgende verbeteringen:

- Meer laagdrempeligheid door duidelijke kanalen voor signalen, klachten en verzoeken
- Meer vrijheid en flexibiliteit voor inwoners om te kiezen of en waar ze hun input leveren bij thematische tafels, adviesraden of verenigingenplatforms
- Betere samenwerking onder personeel door het intern team participatie dat de uitvoering van het participatiebeleid coördineert
- Digitale, laagdrempelige participatie door het online platform dat burgers toelaat actief mee te denken en te stemmen
- Transparantie door de participatieladder, die elke inwoner inzicht geeft in de mate van beslissingsbevoegdheid per traject.

Bij deze verbeteringen werd extra rekening gehouden met feedback van de Commissie mensgebonden zaken op het vlak van:

- Er wordt gewerkt aan het signaal om participatie zo breed mogelijk in te vullen. De nadruk ligt niet langer op een besloten kerngroep, maar op een flexibele structuur die meer doelgroepen wil betrekken.
- Er wordt tegemoetgekomen aan de roep om ons rijk verenigingsleven zo veel mogelijk te betrekken en in te zetten op vlak van participatie door voor hen aparte verenigingsraden in te richten waarbij zij kunnen participeren op basis van thema's die van toepassing zijn op hun vereniging.
- De coördinerende en adviserende rol van de participatieambtenaar wordt verduidelijkt (met focus op methodieken en expertise in participatie) , terwijl de inhoudelijke verantwoordelijkheid bij de ambtenaar van elk beleidsdomein ligt. Dit voorkomt de valkuil dat van één ambtenaar expertise in elk domein wordt verwacht.
- Door het gebruik van een online platform en de focus op projectparticipatie met een aanpak op maat , kan de gemeente beter inspelen op de wens om drempels te verlagen voor doelgroepen die nu vaak afwezig zijn.

De nadruk van participatie verschuift van een aantal vaste kerngroepen (waar weinig engagement en motivatie bleek te zijn door het vast en verplicht karakter), naar een flexibele participatiestructuur. Hierbij is het belangrijk dat inwoners op eigen tempo input komen geven wanneer zij iets te bieden hebben en niet vasthangen aan vaste structuren waar niet alle thema's hen even hard interesseren.

Het reglement ligt nu tekstueel klaar maar zal na goedkeuring van de gemeenteraad ook visueel uitgewerkt worden zodat het een aantrekkelijk en vooral begrijpbare en leesbare bundel is voor inwoners van de gemeente Hechtel-Eksel.

Juridische grond

Decreet lokaal bestuur van 22 december 2017, in het bijzonder artikel 302 en 303.

Decreet lokaal bestuur van 22 december 2017, in het bijzonder artikel 304.

Reglement klachtenbehandeling, goedgekeurd op de gemeenteraad dd.30 januari 2023.

Besluit van de Vlaamse Regering van 19 mei 2000, en latere wijzigingen, tot vaststelling van nadere regels voor de samenstelling, de organisatie en de werkwijze van de provinciale, intergemeentelijke en gemeentelijke commissies voor ruimtelijke ordening.

Huishoudelijk reglement jeugdraad, goedgekeurd op de gemeenteraad dd. 29 november 2021.

Huishoudelijk reglement Lokaal Overleg Kinderopvang, goedgekeurd op de gemeenteraad dd. 25 april 2022.

Stemming op het besluit

De Gemeenteraad keurt eenparig het volgende besluit goed.

Besluit

Artikel 1

De gemeenteraad keurt het reglement burgerparticipatie goed zoals het in bijlage uitgeschreven staat.

Artikel 2

Dit reglement vervangt het vorige reglement burgerparticipatie en treedt in werking op de dag van de bekendmaking ervan.

Bijlagen

1. Oud reglement burgerparticipatie
2. Vernieuwd reglement burgerparticipatie
3. Reglement initiatiefrecht burgers

Aldus beslist in bovenvermelde zitting,
Namens de Gemeenteraad

Reglement burgerparticipatie

Meedoen in het Groen: Hechtel-Eksel participeert

Inleiding

Hechtel-Eksel wil zijn inwoners actief betrekken bij het beleid en de werking van zijn diensten. Dit reglement biedt daarvoor een duidelijk kader met bijhorende participatievormen. Het beschrijft hoe inwoners signalen en ideeën kunnen delen en op welke manier zij actief kunnen 'meedoen in het groen'.

Burgerparticipatie is een uitnodiging om samen te bouwen aan een warme gemeente waar beslissingen breed gedragen worden en waarin iedereen zich gehoord voelt. Dit reglement vormt de basis om die samenwerking met inwoners transparant en toegankelijk te organiseren.

Hechtel-Eksel erkent dat participatie in verschillen vormen waargenomen kan worden, dit gaat van het melden van een probleem tot het samen ontwikkelen van nieuw beleid. Door een transparant reglement en duidelijke afspraken over wie wanneer betrokken wordt, hoe adviezen worden verwerkt en welke platformen hiervoor beschikbaar zijn, wordt de stem van de inwoner een vaste waarde binnen het lokale beleid.

Visie

"Meedoen in het Groen: Hechtel-Eksel participeert" is de slogan die centraal staat voor alle initiatieven met inwoners in Hechtel-Eksel. Participatie in Hechtel-Eksel staat voor inwoners laten deelnemen aan het beleid. Voor en door inwoners.

Goesting, enthousiasme, respect en samenwerking zijn de kernwaarden van ons participatiebeleid. We willen ruimte creëren in ons beleid voor ideeën van gemotiveerde inwoners, die enthousiast zijn, respect hebben en kunnen samenwerken met elkaar en met het lokaal bestuur. omdat Hechtel-Eksel er mooier van wordt.

De belangrijkste motivator om te participeren is een bredere gedragenheid van beslissingen waarbij inwoners zich mede-eigenaar voelen. Die gedragenheid brengt grotere slaagkansen van de genomen beslissingen met zich mee en biedt openheid en transparantie in het beleid. Inwoners worden niet alleen op de hoogte gebracht van wat er staat te gebeuren, maar ze bepalen mee de richting waar we naar toe willen. Samen.

Door inwoners vroegtijdig te betrekken bij het plannen en maken van beslissingen, voelen ze zich meer gehoord en begrijpen ze waarom bepaalde keuzes gemaakt worden, waardoor misverstanden verminderen en het aantal klachten daalt.

Deel A: Laat je signalen en verzoeken achter

1. Verzoekschriften & voorstellen op de agenda van de raad¹

Burgers van Hechtel-Eksel kunnen schriftelijke verzoeken indienen of voorstellen laten agenderen bij de gemeente of het OCMW.

2. Klachten²

Burgers van Hechtel-Eksel kunnen een officiële klacht met een uiting van een ontevredenheid of ongenoegen van een product, handeling of gedraging of het achterwege blijven ervan van een personeelslid of een dienst van het lokaal bestuur

3. Meldingen

Burgers kunnen online meldingen indienen voor de technische dienst. Meldingen kunnen betrekking hebben op groen, openbaar domein, afval en overlast.

¹ Reglement initiatiefrecht van burgers

² Reglement klachtenbehandeling van 16 december 2025 - 2025_GR_00207 : Hernieuwing reglement

Deel B: Denk en doe mee

Naast het indienen van verzoekschriften, klachten en meldingen kan de inwoner ook rechtstreeks invloed uitoefenen op het beleid. Dit kan door te participeren, of deel te nemen, aan ons beleid. Participatie is een overkoepelend aspect dat binnen iedere dienst mogelijk is op verschillende vlakken. De vormen van participatie die wij als lokaal bestuur voorzien worden door middel van onderstaande structuur uitgeoefend in Hechtel-Eksel.

1. Tafelparticipatie

Participatie kan door middel van verschillende methodieken en platformen. In deze rubriek wordt omschreven hoe inwoners invloed kunnen uitoefenen op ons bestuur door middel van advies te verlenen over toekomstige en lopende dossiers of projecten.

Luik 1: DENKERS

Het eerste luik van tafelparticipatie bestaat uit de denkers, die kunnen participeren door samen rond de tafel te zitten met het bestuur. Zij denken mee met het bestuur, zij delen hun mening over het beleid, de plannen en projecten. Binnen de denkers zijn er vaste, structurele participatiegroepen en participatiegroepen op initiatief van het bestuur of van inwoners zelf. Ze hebben allemaal hun eigen werking maar het overkoepelend doel is het beleid te adviseren. Tijdens deze momenten van tafelparticipatie wordt gestreefd naar voldoende representativiteit. Het aantal deelnemers wordt opgenomen in verslag.

Artikel 1. Vaste participatiegroepen

§1. Verenigenraad

Het lokaal bestuur organiseert waar nodig is per sector minstens jaarlijks een overleg met al zijn erkende verenigingen. Hier worden praktische zaken rond hun werking en infrastructuur besproken. De verenigingen hebben bovendien de kans om ideeën met elkaar en het bestuur te delen.

Ook vragen aan het lokaal bestuur in naam van en met als onderwerp een erkende vereniging kunnen hier gesteld worden.

Sectoroverleg momenten worden waar mogelijk gekoppeld aan een aansluitend 'doenersoverleg', met de bedoeling dezelfde doelgroep te engageren om hieraan deel te nemen."

§2. Adviesraden

Voor een aantal sectoren wordt door de wet bepaald om een adviesraad op te richten. De primaire taak van deze raden is om advies te verlenen. Naast deze wettelijk verplichte adviesraden bestaan er nog andere adviesorganen.

De verplichte adviesraden die ingericht zijn binnen Hechtel-Eksel zijn de volgende:

1° Lokaal Overleg Kinderopvang: het LOK³ is een gemeentelijke adviesraad dat opvang, ouders, bestuur en partners samenbrengt om het beleid te adviseren en knelpunten te signaleren.

2° Jeugdraad: de jeugdraad⁴ dient als platform om jongeren samen te brengen en te laten participeren aan het jongerenbeleid.

³ Huishoudelijk reglement LOK

Hechtel-Eksel Gemeenteraad van 16 december 2025 - 2025_GR_00207 : Hernieuwing reglement

Huishoudelijk reglement Jeugdraad

Lokaal Bestuur Hechtel-Eksel ■ Don Boscostraat 5, 3940 Hechtel-Eksel ■ 011 73 40 37 ■ info@hechtel-eksel.be ■ www.hechtel-eksel.be

3° Gemeentelijke Commissie voor Ruimtelijke Ordening: de Gecoro⁵ geeft adviezen over het ruimtelijk beleid van de gemeente. Zij hebben als doelstelling het lokaal ruimtelijk beleid aanzienlijk versterken.

Een niet verplichte adviesraad die ingericht is binnen Hechtel-Eksel is:

1° Kinderraad: de kinderraad is een platform waar kinderen hun stem laten horen en betrokken zijn bij het lokaal beleid en projecten van het lokaal bestuur.

Artikel 2. Participatie op initiatief

§1. Thematische tafels

Jaarlijks wordt door een intern team participatie bekeken wanneer en met welke agenda er participatiemomenten met thematische tafels georganiseerd worden. Op deze avonden wordt er door inwoners, samen met het bestuur nagedacht over het beleid door middel van thematisch georganiseerde tafels.

Agendapunten bevatten adviesvragen rond nieuwe dossiers, projecten, beleidskwesties en reglementen (of een hernieuwing van voorgaande zaken) waarbij het nodig wordt geacht om inwoners te bevragen.

Hierbij is het doel om vroeg in het proces voeling te krijgen met de noden, signalen en samen in gesprek te gaan rond thema's die op tafel liggen.

Aan deze tafels wordt telkens nieuw beleid of nieuwe reglementen voorgelegd aan de inwoners die vrijwillig en vrijblijvend komen participeren. Dit beleid/deze reglementen worden afgetoetst aan de mening van de inwoners. Zij komen tot een positief of negatief advies en geven hiervoor een argumentatie.

Conform de geest van het Cultuurpact wordt vrije tijd als vast thema opgenomen binnen de thematische tafels. Op deze manier wordt het beleid rond vrije tijd op participatieve wijze ontwikkeld. Tijdens deze momenten worden vrijetijdsonderwerpen, zoals verenigingsleven, vrijetijdsbesteding e.d. besproken met inwoners en vertegenwoordigers van culturele organisaties. Zo blijft het beleid rond vrije tijd stevig ingebed in burgerparticipatie met ruimte voor inspraak, advies en samenwerking.

§2. Zelfstandig advies uitbrengen

Wanneer inwoners een advies willen formuleren over een specifiek reglement of casus dat actueel is binnen het lokaal bestuur en waarbij zij belanghebbende zijn, kunnen zij zich verenigen hiervoor.

Adviezen dienen gemaild te worden naar participatie@hechtel-eksel.be met een duidelijke vermelding dat het een formeel advies is en wie hier mee aan geschreven heeft.

Het advies wordt door de bevoegde dienst ter kennisneming gelegd bij het College van Burgemeester en Schepenen.

Luik 2: DOENERS

Het tweede luik van tafelparticipatie bestaat uit de doeners, die kunnen deelnemen aan de praktische kant van ons beleid. Dit bestaat enerzijds uit de organisatie en uitwerking van bestaande activiteiten en evenementen. Anderzijds kunnen doeners deelnemen aan onze werking door middel van vrijwilligerswerk.

Artikel 1. Doeners-platform

§1. Het lokaal bestuur voorziet een platform waarop alle activiteiten en projecten vanuit de gemeentelijke diensten worden voorgelegd. Inwoners krijgen hierbij de mogelijkheid om:

- 1° suggesties en ideeën aan te reiken met betrekking tot de praktische uitvoering;
- 2° mee vorm te geven aan de organisatie;
- 3° actief deel te nemen aan de uitvoering van activiteiten of projecten als vrijwilliger.

§2. Deelname aan dit luik gebeurt steeds op vrijwillige basis. Het lokaal bestuur erkent en waardeert de inzet van de deelnemers conform de geldende regelgeving inzake vrijwilligerswerk.

§3. Het lokaal bestuur engageert zich om de nodige informatie, ondersteuning en opvolging te voorzien teneinde de deelname van de Doeners te faciliteren en te versterken.

Artikel 2. Vrijwilligerswerk

§1. Het lokaal bestuur voorziet voor een groot deel van zijn diensten een vrijwilligerswerking voor inwoners.

§2. De vrijwilligerswerking wordt bepaald door het gemeentelijk vrijwilligersbeleid waarin zaken als onthalen van vrijwilligers, werven van vrijwilligers, waarderingen en begeleidingen bepaald worden.

§3. Alle gemeentelijk vrijwilligersdiensten en openstaande vacatures van deze diensten worden bekend gemaakt op de gemeentelijke website.

§4. Het lokaal bestuur stelt enkele ambassadeurs van vrijwilligerswerk met als doelstellingen:

- 1° andere inwoners warm maken voor vrijwilligerswerk door het promoten van openstaande vacatures;
- 2° de organisatie bekendheid geven door het vrijwilligersbeleid van Hechtel-Eksel uit te dragen;
- 3° invloed uitoefenen op het beleid dat betrekking heeft op vrijwilligers.

2. Participatietrajecten

Artikel 1. Participatietraject

§1. Het lokaal bestuur kan, voor bepaalde dossiers met een algemeen of specifiek thema, een participatietraject uitstippelen.

Deze dossiers kenmerken zich door het feit dat participatie wenselijk en/of noodzakelijk wordt geacht om de besluitvorming, uitvoering of evaluatie op een gedragen wijze te laten verlopen.

§3. Elk participatietraject vergt een specifieke aanpak en kan verschillende vormen van participatie inhouden. De uitwerking gebeurt steeds op maat, rekening houdend met het onderwerp, de betrokken dienst(en), de uitdaging en het beleidsdomein.

Artikel 2. Participatieplan

§1. Voor elk participatietraject wordt een participatieplan opgesteld. Dit plan wordt gezamenlijk opgemaakt door de betrokken dienst en de dienst participatie.

§2. Het participatieplan vormt de basis en bestaat uit volgende elementen:

1° Doelstelling: de omschrijving van het kader en de context, alsook de bepaling van de doelstellingen van de verschillende fasen van het traject;

2° Niveau van participatie: de afbakening van de beslissingsruimte voor de participanten, overeenkomstig de treden van de participatieladder;

3° Stakeholders: de identificatie van de betrokken participanten, met aanduiding van de fasen waarin zij worden betrokken en de wijze waarop dit gebeurt;

4° Procesarchitectuur: de beschrijving van de te hanteren communicatiekanalen, methodieken en de concrete planning.

3. Online participatie

Artikel 1. Online participatieplatform

§1. Het lokaal bestuur coördineert het online participatieplatform meedoen.hechtel-eksel.be met het oog op een laagdrempelige betrokkenheid van inwoners, verenigingen en andere belanghebbenden bij het gemeentelijk beleid.

Dit platform vormt een aanvullende inspraakmogelijkheid naast fysieke overlegmomenten, adviesraden en projectgebonden participatiebijeenkomsten.

Artikel 2. Doelstelling

§1. Via het online participatieplatform kunnen inwoners onder meer:

- 1° participatieprojecten van de gemeente volgen;
- 2° ideeën en suggesties aanreiken;
- 3° stemmen op voorstellen;
- 4° enquêtes invullen;
- 5° petitie's ondertekenen.

§2. Waar mogelijk voorziet het lokaal bestuur in een terugkoppeling van de uitkomsten van het online traject naar de deelnemers, teneinde transparantie en vertrouwen te bevorderen.

Artikel 4. Toegang en deelname

§1. Het gebruik van het participatieplatform is gratis.

§2. Inwoners en andere belanghebbenden kunnen deelnemen aan projecten na het aanmaken van een gebruikersaccount.

§3. Nieuwe projecten die via het platform lopen, worden steeds aangekondigd via de gemeentelijke communicatiekanalen, zodat iedereen de kans krijgt om deel te nemen.

§4. De spelregels per online project worden bekendgemaakt via de projectpagina's van online projecten.

Artikel 5. Overige online kanalen

§1. Naast het online participatieplatform kunnen ook andere digitale kanalen die door het lokaal bestuur worden ondersteund, worden ingezet als instrument voor participatie.

DEEL C: Intern team participatie

Het lokaal bestuur organiseert zijn participatiebeleid niet alleen samen met inwoners, maar ook met zijn personeelsleden. Hiervoor is er een **intern team participatie** opgericht.

Artikel 1. Samenstelling

Het intern team participatie bestaat uit vertegenwoordigers van alle gemeentelijke diensten. Zo wordt de kennis en expertise over de verschillende beleidsdomeinen samengebracht. De dienst participatie coördineert dit orgaan.

Artikel 2. Doelstelling

Het intern team participatie heeft als doel om:

- 1° participatietrajecten op te starten en te ondersteunen;
- 2° te zorgen voor een samenhangend en organisatiebreed participatiebeleid;
- 3° de thema's en agendapunten voor participatie-initiatieven, zoals thematische tafels en doenersoverleg, voor te bereiden;
- 4° adviezen van inwoners correct te behandelen en door te geven aan het bestuur.

Artikel 3. Werking

Het intern team komt meermaals per jaar samen. Uit dit overleg volgen concrete participatiemomenten, projecten en trajecten waarbij inwoners rechtstreeks betrokken worden.

DEEL D: Participatieladder (samenvatting)

Ter samenvatting van de inhoud van deze bundel worden alle participatievormen hieronder toegelicht naargelang hun beslissingsbevoegdheid. Met het oog op transparantie is het belangrijk om vooraf te bepalen in welke mate er geparticipeerd mag worden. De grote principes zijn gekoppeld aan de trede van de participatieladder die past bij hun beslissingsbevoegdheid. Op die manier weten de participanten meteen wat ze mogen verwachten van het resultaat van hun participatie.

(mee)beslissen	Online participatieprojecten met beslissingsbevoegdheid (deel A – punt 3)
Co-creëren	Doeners-overleg (deel B – punt 1 luik 2) Verenigingsraad (deel B – punt 1 luik 1 art. 1 , §1) Participatietrajecten (deel B – punt 2)
Adviseren	Thematische tafels (deel B – punt 1 luik 1 art. 2 , §1) Adviesraden (deel B – punt 1 luik 1 art. 1 , §2) Zelfstandig advies uitbrengen (deel B – punt 1 luik 1 art. 2 , §2)
Raadplegen	Online enquêtes (deel A – punt 3)
Informereren	Online platform (deel A – punt 3)

Robert Verheyen
Algemeen directeur

Carina Gijsbers
voorzitter raad